

شماره ۱

خلاصه ای از بازار: کشمش نگاهی به ظرفیت صادراتی

این نشریه را برنامه تقویه قرضه های زراعتی اداره ایالات متحده امریکا برای انکشاف بین المللی در همکاری با دبیرتمنت احصاییه و معلومات مارکیت ریاست پالیسی و پلانگذاری تحت وزارت زراعت، مالداري و آبیاری افغانستان تهیه نموده است.

USAID AGRICULTURAL CREDIT
FROM THE AMERICAN PEOPLE **ENHANCEMENT**

Statistics & Marketing Information Dept.

MINISTRY of AGRICULTURE,
IRRIGATION and LIVESTOCK

این مقاله معلومات اجمالی را در مورد بازار کشمش با توجه به تحلیل ارقام موجود بر تولید، مصرف، تجارت و قیمت ها به سطح ملی و بین المللی بیان داشته و سوالات مهم ذیل را جواب میدهد:

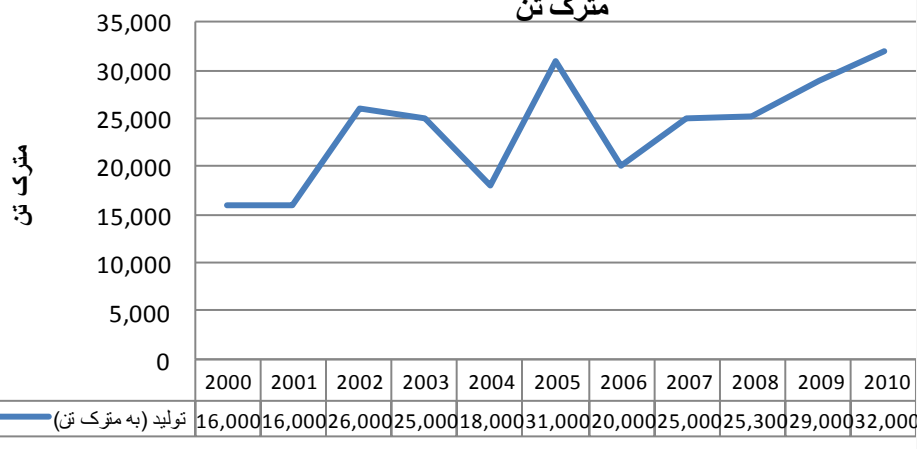
(۱) آیا کشمش افغانی میتواند در بازار های منطقی و بین المللی رقابت کند؟ و اگر چنین است (۲) کدام کشور ها را باید هدف قرار داد؟ (۳) چه درجه ای برای ورود به بازار جدید وجود دارد؟

پاسخ به سوالات فوق بخاطر دلایل ذیل ارزشمند میباشد: (۱) افغانستان یک صادر کننده ویژه کشمش میباشد، که کشمش قلم اصلی صادراتی در بین میوه خشک کشور بوده و به تنهایی ۴۵٪ مجموع صادرات افغانستان را در سال ۲۰۰۹ تشکیل میدهد، (۲) افغانستان تجربه عنعنوی زیادی در ارتباط به تولید و تجارت کشمش در طول سال های زیاد انباشته است، بنأ احتمال می رود که کشور بتواند توقعات و معیار های بین المللی را توسط ایجاد تغییرات کوچک در پروسه تولید و مراحل بعداز حاصل گیری برآورده سازد، و (۳) انگور میوه ای ایست که به وسیعترین سطح در کشور زرع میشود که ۶۰٪ مجموع تولیدات آن به کشمش تبدیل شده بازار پر مفادی را ایجاد میکند و فرصت نابی برای افزایش عواید و رشد اقتصادی به میان می آورد.

تولید داخلی

گراف تولید کشمش در افغانستان یک سیر صعودی را در طویل المدت نشان میدهد ولی در سال های ۲۰۰۴ و ۲۰۰۶ سیر دورانی نزولی هم دارد. با وجود سیر نزولی، تولید کشمش در افغانستان یک افزایش ۱۰٪ را در دهه فعلی تجربه نموده است. جزییات بیشتر تولیدات سالانه و سیر انکشافی کشمش در شکل ۱ نشان داده شده است.

شکل ۱: تولیدات کشمش افغانستان بین سال های ۲۰۰۰-۲۰۱۰ به مترک تن

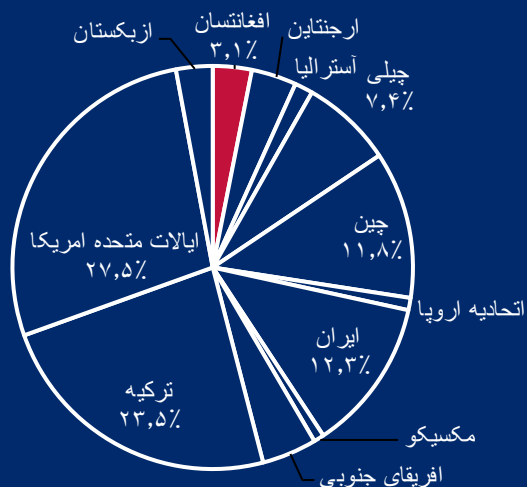

منبع معلومات: PSD Online, USDA.

تولیدات بین المللی

با این همه افغانستان ۳.۱٪ تولیدات جهان را در سال ۲۰۱۰ تشکیل میدهد. ایالات متحده امریکا با ظرفیت تولید ۲۸۰۰۰۰ تن و ترکیه با ظرفیت تولید ۲۴۰۰۰۰ تن در رده های اول و دوم بوده ایران، چین، و چیلی به تعقیب آن قرار دارند. (شکل ۲).

شکل دوم: کشور های تولید کننده کشمش و سهم آنها (به فیصدی) در تولیدات جهانی در سال ۲۰۱۰

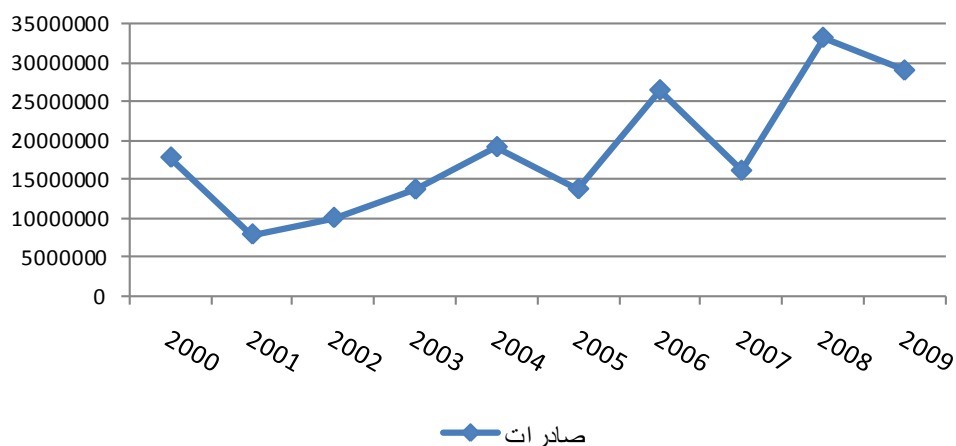

جریانات تجارت:

صادرات

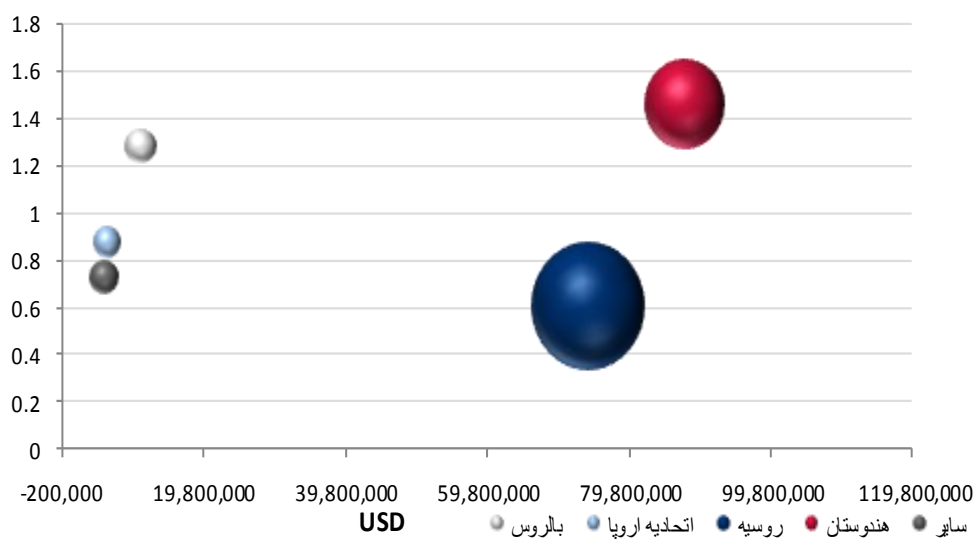
ارزش صادرات کشمش قسمیکه شکل ۳ نشان میدهد به ۳۰ میلیون دلار امریکایی در سال ۲۰۰۹ رسیده بود که تقریباً ۹۰٪ تولیدات کشور را در سال ۲۰۰۹ تشکیل میدهد (Unstat و PSD online). از طرف دیگر نظر به معلومات اداره احصاییه مرکزی کشمش بزرگترین حصة (۴۵٪) صادرات میوه خشک افغانستان را تشکیل میدهد. کشمش یک تولید صادراتی شناخته شده در کشور بوده که راهش را به بازار های بین المللی دریافته است. با این وجود، آیا فواید این فرصت بزرگ به شکل کامل آن تشخیص و مورد استفاده اعظمی قرار میگیرد؟

شکل ۳: صادرات کشمش در جریان سال های ۲۰۰۰-۲۰۰۹ (ارقام به دلار امریکایی)

Source: UNSTAT Online database

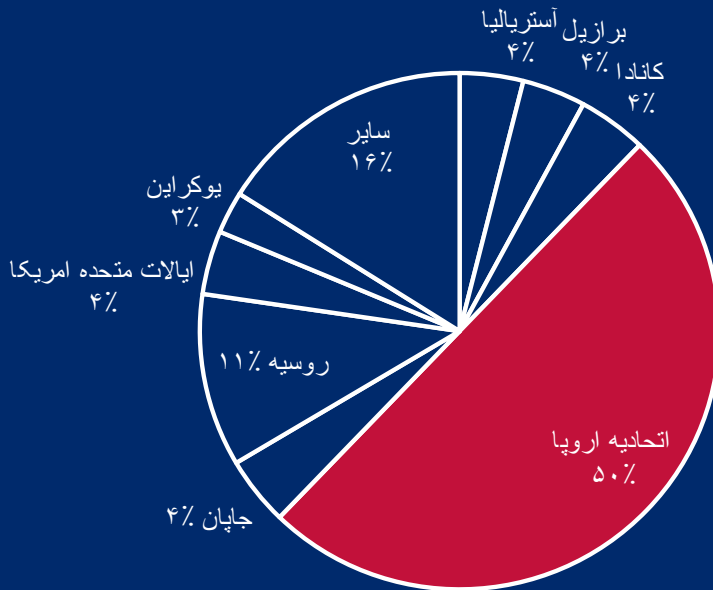
شکل چهارم: شرکای صادراتی افغانستان در سال های ۲۰۰۰-۲۰۰۹

منبع: دیتابیس UNSTAT (x) ارزش به دلار، y = قیمت صادراتی به طور اوسط به دلار فی کیلو، واحد = مقدار به تن

شکل ۴ شرکای اصلی صادرات افغانستان را در دهه گذشته نشان میدهد. این شکل ارزش، مقدار، و اوسط قیمت فی کیلو گرام کشمش صادراتی افغانستان را مورد ملاحظه قرار میدهد. بازار های روسیه و هندوستان محل با ثبات و معتبر صادراتی درین جریان بوده اند، حالانکه کوشش های محدودی که منجر به صادرات به مقدار و ارزش کمی شده است، توانسته است که به شکل موفقانه به بازار های اتحادیه اروپا، بالیروس و مناطق دیگر برسد. از طرف دیگر، جریانات بین المللی واردات کشمش نشان میدهد که تغییر در بازار مورد نظر یک حرکت ستراتیژیک اجتناب نا پذیر در طویل المدت میباشد.

شکل پنجم: کشورهای عمده وارد کننده در سال ۲۰۱۰

منبع معلومات: دیتابیس PSD، USDA.

جریان واردات بین المللی کشمش:

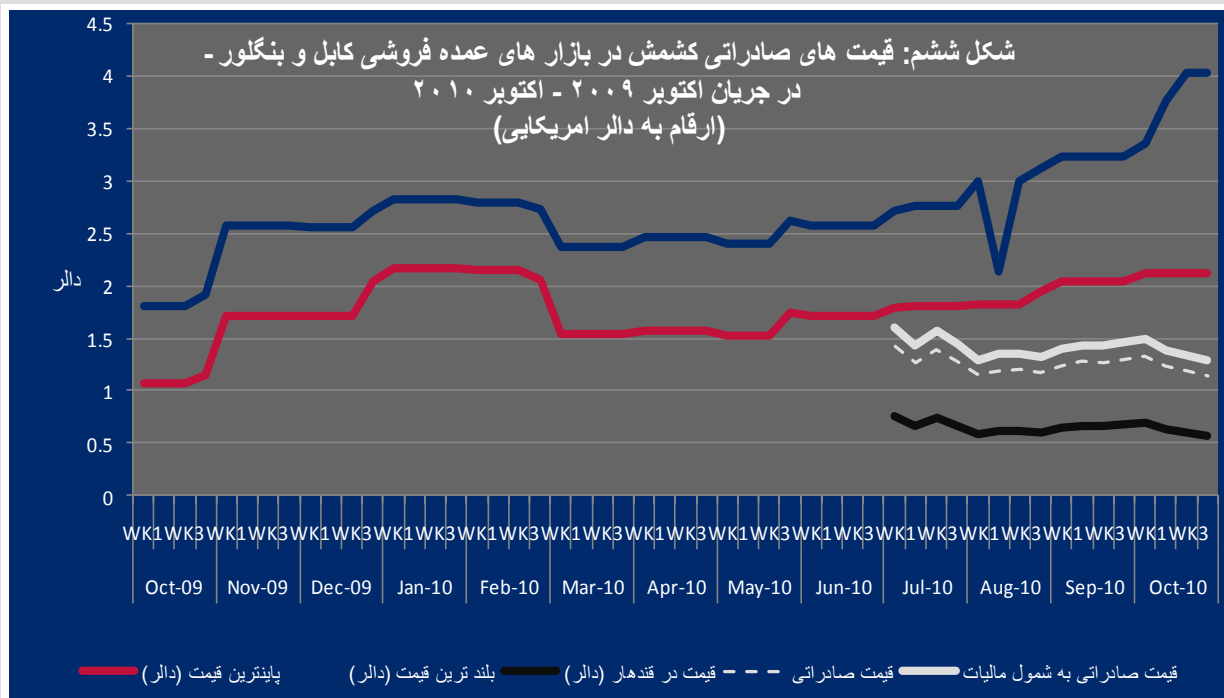
به طور تخمینی سهم بازار (۳.۱٪) و موقعیت جغرافیایی کشمش افغانستان باید مکمل به تخصیص بازار های پردرآمد در آینده باشد. اتحادیه اروپا از نقطه نظر تقاضای مشتریان و مقایسه آن با عرضه داخلی این کشور ها یکی از چنین بازار ها میباشد. طوریکه شکل ۵ نشان میدهد اتحادیه اروپا بزرگترین وارد کننده کشمش بوده و همچنان یگانه وارد کننده چشمگیر است (تولید داخلی آن ۱۰۰۰۰ تن حالانکه واردات آن ۳۱۵۰۰۰ تن میباشد). روسیه یک بازار وارد کننده قابل ملاحظه دیگر میباشد که در سال ۲۰۱۰ واردات آن ۶۸۰۰۰ تن میباشد. تحلیل دقیق ارقام نشان میدهد که در حال حاضر افغانستان یک عرضه کننده عمده به این بازار میباشد و ۱۵-۲۰٪ تقاضای وارداتی روسیه به کشمش را در جریان سال های ۲۰۰۰ الی ۲۰۱۰ برآورده ساخته است.

بازار اتحادیه اروپا به کشمش:

تقاضا به کشمش خشک در اتحادیه اروپا پیوسته در افزایش بوده است که ارزش آن به ۵۱۷ میلیون یورو در سال ۲۰۰۸ بالغ شده بود. بزرگترین واردکنندگان اتحادیه اروپا کشورهای انگلستان (۳۱٪ واردات کشمش اتحادیه اروپا)، جرمنی (۱۹٪) و هلند (۱۳٪) میباشند. عمده ترین عرضه کنندگان ترکیه با عرضه ۴۱٪ واردات کشمش اتحادیه اروپا، ایالات متحده امریکا با ۲۰٪ و به تعقیب آن ایران و چیلی هریک با ۵.۷٪ و ۵.۲٪ میباشند. افغانستان تنها ۰.۱٪ واردات اتحادیه اروپا را در سال ۲۰۰۸ برآورده ساخته است (مغزیات و میوه خشک مجوز به اتحادیه اروپا، ۲۰۰۹، CBI).

قیمت ها:

در چه جایی با وجود مصارف انتقال، تعرفه و دیگر موانع غیر تعرفه ای کشمش افغانستان میتواند با قیمت مناسب رقابت کند؟ درین بخش طرح های صادرات کشمش به مناطق مختلف را به اساس ارقام موجود و تاریخی در مورد قیمت کشمش بحث خواهیم کرد.

منبع: TAMAS, www.agmarknet.nic.in, مدیریت گمرک هندوستان. *قیمت صادراتی شامل مصارف ترانسپورت، گمرکات و تعرفه وارداتی میباشد (انگور هندی ۵٪).

بازار داخلی و بازار های موجود صادراتی:

گراف ذیل (شکل ۶) قیمت های فروش کشمش به شکل عمده را در بنگلور/کرناتکا در جریان اکتوبر ۲۰۰۹ الی اکتوبر ۲۰۱۰ و در قندهار در جریان جولای الی اکتوبر ۲۰۱۰ نشان میدهد. قیمت کشمش در بنگلور تقریباً ثابت بوده و در آخر اکتوبر و دسمبر ۲۰۰۹ افزایش ناگهانی را بخاطر از دید تقاضای مشتریان تجربه کرده ولی میتوان گفت که فایده متصور از آن توسط نزول قیم در فبروری ۲۰۱۰ جبران شد.

در جریان فصل جدید (از ماه اگست به بعد) قیم سیر صعودی داشته و بالخصوص قیم در بازار عمده فروشی به حد اعظمی در بنگلور رسیده که با سطح بلند قیم عمومی تطابق دارد (روند بازار های جهانی ۲۰۱۰، FAS، USDA). به طور اوسط، حد اقل قیمت کشمش درین جریان در مارکیت ذکر شده ۱.۷۷ دلار امریکایی فی کیلو گرام در حالیکه بلند ترین قیمت ۲.۷ دلار امریکایی فی کیلو گرام بوده است.

سطح قیمت ها در قندهار برعکس با شروع فصل جدید سیر نزولی داشته است که دلیل آن افزایش در عرضه کشمش میباشد. قیمت کشمش از جولای الی اکتوبر سال حاضر به اندازه ۳۲٪ کاهش نموده است و سطح وسطی قیم در بازار عمده فروشی قندهار ۰.۶۵ دلار امریکایی فی کیلو گرام میباشد. یک تفاوت بزرگ بین قیمت کشمش در بازار های متذکره در ماه های اخیر مشاهده میشود. پاینترین قیمت به طور اوسط ۲۰۳٪ بلند تر در حالیکه بلند ترین قیم ۳۸۹٪ بلند تر از قیمت فروش عمده در قندهار میباشد.

ازین نقاط سوالات ذیل بمیان می آید:

الف). آیا می توان از تفاوت بزرگ طرزی استفاده کرد که کشمش افغانی را با قیمت های مناسب به منظور تبادل/فروش در بازار عمده فروشی بنگلور آورد؟

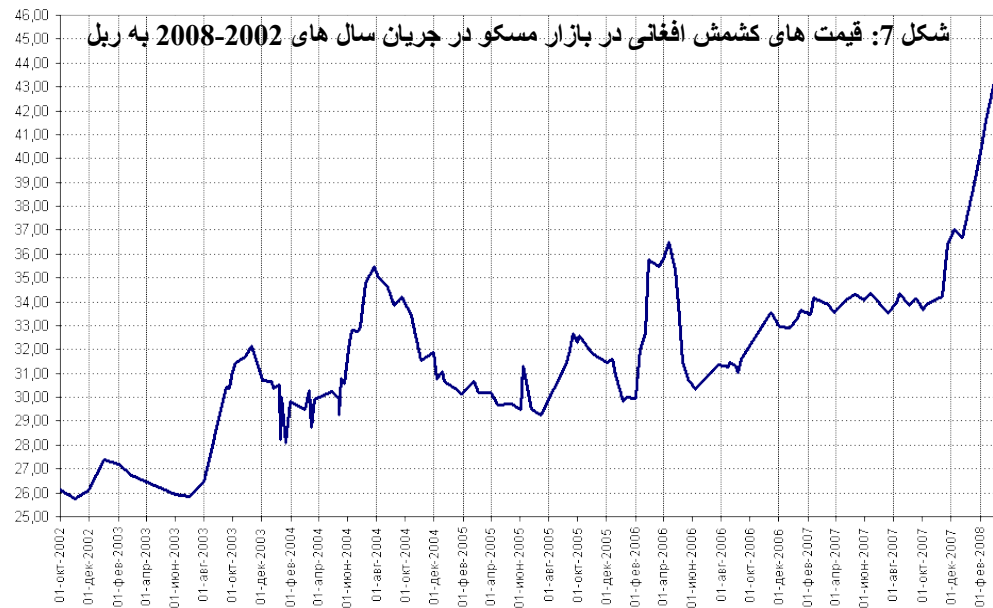
ب). به کدام قیمت این تولید به آن بازار خواهد رسید؟

سنجش قیمت صادراتی کشمش تابع قیمت فروش به عمده در قندهار و مصارف ترانسپورتی، مصارف گمرک و تعرفه مالیاتی بر انگور در هندوستان میباشد، این همه میتواند به ما در درک سطح وسطی قیمت کشمش کمک کند. مصارف بلند ترانسپورت بر هر کیلو گرام کشمش و تعرفه بلند وارداتی که ۵۰٪ ارزش صورت حساب فروش را تشکیل میدهد منجر به ۹۳٪ افزایش در قیمت کشمش به ۱.۲۵ دلار امریکایی فی کیلو گرام میشود. حد اوسط قیمت صادراتی کشمش نشان دهنده پایین ترین قیمت وسطی بوده که کشمش به بنگلور خواهد رسید. کشمش نمی تواند کمتر از ۱.۱۴ دلار امریکایی فی کیلو گرام در طول زمان مشاهده شده بفروش برسد مگر اینکه متشبث ضرر را قبول نماید.

نقطه دیگری که باید در نظر گرفته شود تنظیم زمان فروش است. کشمش افغانی زمانی میتواند که قیمت مناسب برای رقابت را داشته باشد که سطح قیمت های داخلی در بازار قندهار شروع به کاهش کند یعنی در اخیر زمان مشاهده شده. بلند ترین سطح ممکن مفاد بین ۸۶ الی ۲۵۲ فیصد در اخیر اکتوبر ۲۰۱۰ ثبت شده است. (۸۶٪ قیمت صادراتی ۱.۱۴ دلار فی کیلو گرام در آن زمان به مقایسه پایینترین سطح قیم عمده فروشی در بنگلور و ۲۵۲٪ به مقایسه بلندترین سطح قیمت عمده فروشی در بنگلور). کمترین سطح مفاد در اوایل ماه جولای با مفاد ۳۷ و ۱۰۸ فیصد قیمت صادراتی در آن زمان بوده است (مقایسه خطوط نقطه ای و سرخ و آبی در شکل ۶). این تفاوت در صورت شامل ساختن ۱۲.۵٪ مالیه بر قیمت در سنجش قیمت صادراتی کمتر میشود، قسمیکه در شکل ۶ دیده میشود (خط مکمل خاکستری).

بازار روسیه

بعزاز اتحادیه اروپا و کانادا روسیه پرتقاضا ترین بازار میباشد. ۶۸۰۰۰ تن کشمش واردات آن در سال ۲۰۱۰ بوده است که در شکل ۲ نشان داده شده است در حالیکه سطح قیمت ها پیوسته در حال افزایش بوده است. قیمت های عمده فروشی کشمش افغانستان درین بازار نیز به اندازه ۷۵٪ افزایش کرده که طبق گراف ۷ از ۲۶ ربل فی کیلو گرام (۰,۸۳ دلار امریکایی) در سال ۲۰۰۲ به ۴۵ ربل

از سال ۲۰۰۸ به بعد قیمت های عمده فروشی کشمش بیشتر صعود نموده بین ۱,۵ - ۳ دلار امریکایی فی کیلوگرام وابسته به/نظر به کیفیت، منطقه و مفاد شخصی در حال نوسان بوده است. جدول ۳ قیمت های عمده فروشی کشمش را در مسکو که از مناطق مختلف میباشد، در سال ۲۰۱۰ نشان میدهد. کشمش افغانی به مقایسه کشمش کشور های دیگر به قیمت رقابتی و ارزان مورد تجارت قرار گرفته است. تفاوت قیمت های مورد تجارت در قندهار و مسکو بین ۲۲۵ الی ۳۱۴ فیصد میباشد.

منبع معلومات: <http://www.king-jsc.ru/price.html>

قیمت صادراتی عمده فروشی در مقابل قیمت کشمش از کشور های دیگر رقابتی و ارزانتر میباشد. بلند ترین قیمت عمده فروشی نقل شده در مسکو، به شمول مالیات بر قیمت های روسیه، به طور اوسط ۱۷۹٪ بلند تر از ۱,۱۳ دلار فی کیلو گرام قیمت صادراتی بوده در حالیکه نازلترین قیمت عمده فروشی نقل شده در مسکو ۸۶٪ بلند تر از قیمت صادراتی میباشد که به اساس این همه میتوان حاشیه مفاد و توانایی بیشتر صادر کننده افغان را برای مذاکره (بر قیمت های صادراتی) درین بازار مشخص تخمین کرد.

جدول دوم: قیمت عمده فروشی قندهار، قیمت های عمده فروشی مسکو از منابع مختلف، قیمت صادراتی قندهار-مسکو، حاشیه مفاد، به دالر در سال 2010

واحد (دالر فی کپاو)	منبع	موقعیت
0.649	افغانستان	قیمت عمده فروشی کشمش در بازار محلی قندهار
2.11	افغانستان	قیمت عمده فروشی کشمش افغانی در مسکو
2.69	ایران	قیمت عمده فروشی کشمش ایران در مسکو
3.15	چیلی	قیمت عمده فروشی کشمش چیلی در مسکو
0.03		تعرفه وارداتی روسیه % 5-
0.45		مصارف ترانسپورتی (دالر/کیلو)
1.129		قیمت صادراتی کشمش قندهار در مسکو
1.33222		قیمت صادراتی به تمول مالیات بر قیمت % 18
		فیصدی
225%	افغانستان	تفاوت بین قیمت های قندهار و مسکو
314%	افغانستان-ایران	تفاوت بین قیمت های قندهار و مسکو
		حاشیه ممکنه مفاد و تراتی صادراتی برای مذاکره بر قیمت ها
		بین 92-145%

منبع معلومات: <http://www.king-jsc.ru/price.html>

بازار های جدید - اتحادیه اروپا

توقع می رود که صادرات از ترکیه و چین بر علاوه ایالات متحده امریکا بخاطر وضعیت اقلیمی کاهش یابد. بناً قیمت های فی واحد کشمش وارداتی جهان یک صعود را به ۱,۶ دالر امریکایی تجربه نموده است که دلیل آن کاهش در عرضه عمومی کشمش در سال ۲۰۱۰ می باشد (کشمش: بازار و تجارت جهان، FAS، USDA).

این انکشافات بر علاوه مقایسه با قیمت های سایر رقبا، به طور مثال قیمت نقل شده از ترکیه در اکتوبر ۲۰۰۹ با اوسط ۲ دالر فی کیلو گرام، در ایران با ۱,۵ دالر فی کیلوگرام در حالیکه قیمت ثبت شده مولدین امریکا ۱۱۶۰ دالر فی تن یا

۱,۱۶ دالر فی کیلو گرام بوده است، دریچه ای از فرصت های جدید را برای کشمش افغانستان در بازار های اروپایی نشان میدهد.

جدول سوم: قیمت های عمده قندهار، قیمت های مناطق دیگر، قیمت صادراتی قندهار-روتردام و حاشیه مفاد به دالر در سال 2009

واحد اندازه گیری	دالر/کیلو
قیمت یک تولید کننده در قندهار (به طور اوسط)	0.65
مصارف ترانسپورت	0.3-0.45
تعرفه وارداتی اتحادیه اروپا (2.4%)	0.02
قیمت تخمین شده (قیمت تولید کننده + ترانسپورت + تعرفه وارداتی)	0.95 - 1.20
	فیصدی
حاشیه ممکنه مفاد	
مقایسه با قیمت های ایران	26-56% قیمت فی واحد
مقایسه با قیمت های ترکیه	67-108% قیمت فی واحد

منبع معلومات: CBI، هالند، سال ۲۰۰۹.

نتیجه گیری:

نگاه ملی: کشمش یک تولید صادراتی دیرینه افغانستان میباشد. تولید، ارزش صادرات، و حضور آن در بازار های مختلف در جریان دهه فعلی افزایش قابل ملاحظه ای نموده است.

نگاه جهانی: افغانستان یک کشور تولید کننده کشمش شناخته شده است ولی بازیگران اصلی این سکتور چون ترکیه و ایالات متحده امریکا بخش عمده تر تولیدات و صادرات به نکات عمده وارداتی چون ۲۷ کشور اتحادیه اروپا را تشکیل میدهند.

کشمش افغانستان قیمت مناسب برای رقابت داشته و باید بتواند به بازار های بزرگ وارداتی با قیمت بهتر به مقایسه تولیدات کشور های عمده تولید کشمش مانند ترکیه، ایران یا ایالات متحده امریکا دسترسی داشته باشد، قسمیکه چندین نتیجه گیری در مورد قیمت های صادراتی نشان داد.

نگاه متشبت: عوامل عمده که قبل اتخاذ تصمیم در مورد دخول به بازار ها باید در نظر داشت عبارت اند از: (۱). زمان دخول به بازار منحصیث یک تابع مشاهدات سلسله قیم که حرکات دورانی در قیمت ها را آشکار میسازد. بدینوسیله میتوان بهترین زمان را برای فایده گیری تشخیص کرد. (۲). روند جهانی و منطقوی عرضه و تقاضا که ممکن قیمت ها را به شکل مثبت و یا منفی و بالوسیله مفاد را در زمان دخول به بازار تحت تاثیر قرار بدهد. (مثال تازه: توقع میروود که قیمت کشمش در جریان فصل ۲۰۱۰ - ۲۰۱۱ یک افزایش را به خاطر وضع جوی نا مساعد در کشور های عمده تولید کشمش چون ترکیه، امریکا و چین که منجر به کاهش عرضه شده است، تجربه کند. (۳). مسایل دیگر بازاریابی به منظور برآورده شدن تقاضا ها و رفتار مطابق رویه مشتریان نهایی در بازار های مربوطه شان.

نظر عمومی: بازیکنان مهم برای دخول موفقانه به بازار های جدید صادراتی متشبتین اند که با در نظرداشت تمام مسایل ضروری چون افزایش در تولیدت شان،

بازاریابی بهتر این تولیدات، تصمیم گیری آگاهانه و یا

انکشاف مدل های تجارتي جدید ازین دریچه فرصت ها فایده برده تقاضا های این بازار های جدید را بر آورده میسازند.

فرصت بازار های جدید زیاد بوده در حالیکه مفاد هم بدست آورد.

